

Posudek na rigorózní práci Mgr. Tomáše Běliny

Náhrada škody v českém soukromém právu

1. Otázky náhrady škody v soukromém právu trvale přitahují pozornost právní teorie i praxe. Tento zájem je dobře pochopitelný, zvláště v současné době, kdy v řadě evropských států (srov. zejména Švýcarsko, Německo, Rakousko, Francie) se uskutečňují či již uskutečnily legislativní kroky zaměřené na novou právní úpravu odpovědnosti za škodu.

Náhrada škody představuje v soukromém právu široký okruh právních vztahů s velkými praktickými dopady do majetkového postavení subjektů občanského práva. Této skutečnosti si je autor dobře vědom, když konstatuje, že „Účelem náhrady škody je zjednání nápravy a odstranění důsledků, které způsobením škody vznikly“.

Autor si pro svou rigorózní práci zvolil výzkum právní úpravu náhrady škody v občanském zákoníku, obchodním zákoníku a zákoníku práce. Po důkladné analýze otázek náhrady škody v jednotlivých kodexech provádí cenné syntetické srovnání shodných předpokladů náhrady škody a zvláště pak jejich zvláštností. K tomuto (vnitrostátnímu) srovnání organicky a záslužně přiřazuje výklad o náhradě škody v evropském mezinárodním soukromém právu.

2. Autor se dokonale seznámil s platnou právní úpravou, bohatou literaturou i soudní praxí. Jeho výklad je proto zasvěcený, přemýšlivý, usilující o správné pochopení zkoumaného institutu ve všech jeho souvislostech. S literaturou pracuje přitom *lege artis*. Vyjadřuje se věcným, kultivovaným jazykem.

3. Jednotlivé případy náhrady škody v soukromém právu analyzuje pečlivě jak ve vztahu k platné právní úpravě, tak i s ohledem na zkušenosti aplikační praxe. V žádném rozboru neopomenul zmínit všechny relevantní skutečnosti, včetně kritického hodnocení právní úpravy vyúsťující i ve formulaci

vlastních názorů. Za aktuální a cenný považuji výklad o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku (str. 66 an.) a o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. V těchto částech výkladu prokazuje autor nejen velmi dobrý rozhled po zkoumané problematice, nýbrž i svou juristickou invenci.

Závěr práce vyúsťuje v rozsáhlé a promyšlené zhodnocení platné právní úpravy náhrady škody, ve kterém autor formuluje řadu zajímavých a užitečných námětů *de lege ferenda* s přihlédnutím k již publikovanému paragrafovanému znění návrhu nového kodexu občanského práva. Ve vhodných souvislostech poukazuje též na švédskou právní úpravu, kterou dokonale ovládá.

Všude tam, kde se autor zabývá vlastním tématem práce, tj. náhradou škody v soukromém právu, prokazuje velmi dobrou znalost právní úpravy, má přehled i o teoretických přístupech k výzkumu jednotlivých otázek i závěrech soudní praxe. Jakmile však toto téma překračuje výkladem obecných otázek odpovědnosti vůbec, stává se jeho výklad místy popisným. Zvolené téma ani rozsah doporučený pro tento druh prací neumožňuje pochopitelně důkladnější rozbor obecných otázek odpovědnosti v soukromém právu.

4. Protože autor prokázal oponovanou prací schopnost samostatné teoretické práce, splnil předpoklady kladené na práce rigorózní. Proto práci Mgr. Tomáše Bělíny doporučuji k obhajobě.

K rozpravě navrhuji otázku moderačního práva soudu (v občanském i v obchodním zákoníku, a to i se zřetelem k § 3 odst. 1 OZ). Autor necht' dále zhodnotí zákonnou úpravu náhrady škody v občanském zákoníku provedenou zákonem č. 47/2004 Sb.

V Praze dne 3.12..2006

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.